

مدتی است که اصلاح‌طلبان پایگاه‌های خود را در دست داده و دچار سردرگمی هم شده‌اند

راهبردهای اصلاح‌طلبان برای رهایی از سردرگمی

۱۰

در صورتی که گرانی اخیر اینترنت در چارچوب مصوبات سال‌های ۹۵ و ۹۶ باشد مجاز است

گرانی اینترنت در چارچوب مصوبات

۱۱

مراکز معاینه فنی تا ساعت ۱۷ آماده ارائه خدمت هستند ونوبت‌گیری اینترنتی به سرعت کار کمک می‌کند

راهنمای ویزیت خودرو در روزهای شلوغ

۱۲

یکشنبه ۲۱ فروردین ۱۴۰۱ | ۸۱۴۰۱ رمضان ۱۴۴۳ | سال سی‌ام | شماره ۸۴۷۱

همیشه برای جامعه

عکس:مشهوری اسیر پناهنده‌ر

خطر افزایش کودکان بیمار در دوران پسا کرونا

رئیس انجمن بیماری‌های آسم و آلرژی ایران نسبت به بالا رفتن آسیب‌های جسمی و روانی کودکان پس از فروکش کردن کرونا هشدار داد

گفت‌و گو
مریم سرخوش
روزنامه‌نگار

پایان پاندمی کرونا، هنوز زمان مشخصی ندارد اما این روزها بسیاری از متخصصان حوزه بهداشت و درمان خوش بین‌اند که با وجود ضعیف‌تر شدن کشندگی و شدت این بیماری با سوسویه‌های جدیدش، می‌توان انتظار تجدید شدن پاندمی به آندمی یعنی بیماری شبیه به آنفلوآنزاهای فصلی در مناطق مختلف جهان را داشت. هر چند پایان پاندمی کرونا تازه آغاز نگرانی از آسیب‌ها و عوارض جسمی و روانی است که ویروس کووید-۱۹ از خود به یساده‌گار خواهد گذاشت.

حالا یکی از مهم‌ترین نگرانی‌ها احتمال تداوم این بیماری‌ها برای کودکانی است که امروز به کرونا مبتلا شده‌اند و عوارض آن را در آینده تجربه خواهند کرد؛ نگرانی‌هایی که مصطفی‌معین، متخصص بیماری‌های کسودکان و رئیس انجمن بیماری‌های آسم و آلرژی ایران هم آن را

تأیید می‌کند و می‌گوید: «در این زمینه کووید طولانی یا long Covid مطرح شده که نشان‌دهنده عوارض طولانی بیماری است و می‌تواند به‌صورت جسمی و روانی در فرد مبتلا بروز کند. کودکان هم از این قاعده مستثنی نیستند و احتمالاً در

دوران پساکرونا هم عوارض جسمی و هم عوارض روانی ناشی از این پاندمی را تجربه خواهند کرد.»

او در گفت‌وگویی تفصیلی با همشهری این آسیب‌ها را تشریح می‌کند و مهم‌ترین عوارض روانی کرونا را انزوای اجتماعی و شکوفا نشدن خلاقیت کودکان و

مهم‌ترین آسیب جسمی را سوء تغذیه و کم‌تحریکی می‌داند و می‌گوید: «اگر از همین امروز طرح‌های حمایتی و مدیریتی برای کاهش این آسیب‌ها نداشته باشیم، چشم‌انداز پیشرفت جامعه در آینده که قرار است از نسوی این کودکان رقم بخورد، مطلوب نخواهد بود.»

او در ادامه به پرسش‌های همشهری پاسخ می‌دهد.

کرونا در ابتدا به عنوان یک بیماری برای بزرگسالان مطرح می‌شد اما دو سویه اخیر آن یعنی دلتا و امیکرون کودکان را هم درگیر کرد. چرا با چنین شرایطی مواجه شدیم؟
آمار ملی دقیق و شغافی در این‌باره نداریم و نمی‌توانیم براساس اعداد درباره ابتلای کودکان را کرونا صحبت کنیم، البته در ۲سال گذشته میلیون‌ها کودک به انواع سویه‌های کرونا مبتلا شده‌اند که شدت

درگیری آنها در سویه اخیر یعنی امیکرون نسبت به سویه‌های قبلی بیشتر بود. این یک مسئله جهانی است که سویه‌های جدید کودکان را بیشتر درگیر می‌کند. در این زمینه آمیبحث را می‌توان مطرح کرد که البته هنوز پاسخ قطعی به آنها نداریم؛ اول اینکه با وجود ابتلای زیاد کودکان به امیکرون، شدت بیماری در آنها کم است و هنوز مشخص نشده که این مسئله به‌دلیل ویژگی‌های خود سوسویه امیکرون است یا به عامل دیگری بستگی دارد. دوم هم اینکه هنوز نمی‌توان با قطعیت اعلام کرد واکسن نزدن کودکان عامل مهم‌تر ابتلا و بستری آنهاست. هر دوی اینها می‌تواند عوامل تأثیرگذار باشد و اگر واکسیناسیون کودکان مانند بزرگسالان آمار بالایی داشته باشد، بعد از چندماه می‌توان در این‌باره اظهار نظر کرد.

پس از گذشت بیش از ۳سال از شیوع کرونا، ثابت شده که ابتلا به این بیماری عوارض ماندگارتری مانند آسیب به کلیه‌ها، ریه و قلب و حتی مشکلات مغزی دارد. این عوارض در کودکان هم می‌تواند ایجاد شود؟
بله. عوارض کوتاه‌مدت کرونا مختص گروه سنی خاصی نیست و هم بزرگسالان را درگیر می‌کند و هم در کودکان وجود دارد. درباره عوارض بلندمدت اما هنوز اطلاعات کافی نیست و شاید سال‌ها طول بکشد تا مطالعات در این‌باره تکمیل شود.

البته یک نمونه از اینس عوارض میان‌مدت درگیری‌ای است که در اندام‌های مختلف کودک به‌صورت هم‌زمان ایجاد می‌شود

و التهاب چندسیستمی یا MISCA نامیده می‌شود که موارد آن نادر است اما این موضوع را هم باید در نظر گرفت.

البته یک نمونه از اینس عوارض میان‌مدت درگیری‌ای است که در اندام‌های مختلف کودک به‌صورت هم‌زمان ایجاد می‌شود و التهاب چندسیستمی یا MISCA نامیده می‌شود که موارد آن نادر است اما این موضوع را هم باید در نظر گرفت.

سهام بخش خصوصی و نهادهای مدنی در تحقیقات علمی کشور نه در کرونا که در همه زمینه‌ها صفر است؛ چرا که از فعالیت این گروه‌ها استقبال نمی‌شود. در کنار آن این تیم‌ها محدودیت فعالیت هم دارند

کودکان نیازمند بستری‌اند. عوارض پوستی اکنون در کودکان هم پس از بهبودی دیده می‌شود.

واژه کووید-۱۹ طولانی یا long Covid هم در این‌باره مطرح است که نشان‌دهنده عوارض طولانی این بیماری است و می‌تواند به‌صورت جسمی و روانی در فرد مبتلا بروز کند. البته درباره جنبه‌های روانی رقم خوردن یک عزم ملی از سوی عموم

فضای پر از غم و اندوهی که شیوع کرونا بر جوامع حاکم کرد واقعا برای کودکی که در سن شادی و نشاط به سر می‌برد، مخرب است و عوارض آن در کوتاه‌مدت و بلندمدت بروز می‌کند

جامعه، مسئولان و نخبگان. همچنین باید یک بازنگری در نوع نگاه به حقوق انسان و به‌ویژه حق سلامت او به‌ویژه درباره کودکان هم مواجه شدند یا حتی شاهد افزایش کودک‌آزاری‌ها بودیم. فضای پسر از غم و اندوهی که شیوع کرونا بر جوامع حاکم کرد واقعا برای کودکی که در سن شادی و نشاط به سر می‌برد، مخرب است و عوارض آن در کوتاه‌مدت و بلندمدت بروز می‌کند.

ما قطعاً با دوره‌ای جدید و بحرانی عمیق و اساسی در پساکرونا مواجه خواهیم بود و کودکانی که احتمالاً عوارض جسمی و روانی ناشی از پاندمی و ابتلا به کرونا را تجربه می‌کنند.

از نظر شما، با این وضعیت مهم‌ترین آسیب کرونا به کودکان امروز و جوانان در آینده چه خواهد بود؟

ما بیماری‌ها را با هم می‌بینیم. جسم و روان با هم ارتباط تنگاتنگ و اجتماعی شدن و مسئولیت‌پذیری افراد ارتباط مستقیم دارند. مجموع اینها به سلامت معنوی و اخلاقی فرد ارتباط پیدا می‌کند. ما در این مدت انزوای اجتماعی و شکوفا نشدن خلاقیت‌ها را شاهد بودیم که حتی ممکن است ضریب هوشی کودکان را تحت‌تأثیر قرار دهد.

سوءتغذیه کودکان هم نکته مهمی است که طی این مدت برای برخی کودکان رخ داد. مجموع این عوامل در آینده خطر جدی برای پیشرفت جامعه و رشد کودکان به شمار می‌رود.

ما در این زمینه چشم‌انداز نامطلوبی داریم. سبک زندگی کودکان در این مدت تغییر کرده و می‌تواند منجر به کاهش سن ابتلا به برخی بیماری‌هایی شود که پیش از این در سنین میانسالی و سالمندی وجود داشت است. بی‌تحریکی از عوامل خطرزا است که باعث می‌شود این گروه سنی در آینده بیشتر در معرض ابتلا به بیماری‌های قلبی و عروقی، سکته‌ها، دیابت و سرطان‌ها قرار بگیرند.

آیا این آسیب‌ها قابل جبران است؟
مجموع این آسیب‌ها را نمی‌توان از بین برد اما می‌توان کنترل کرد، مشروط به رقم خوردن یک عزم ملی از سوی عموم

زمینه چه مشکلاتی به‌وجود می‌آورد؟
سهام بخش خصوصی و نهادهای مدنی در تحقیقات علمی کشور نه در کرونا که در همه زمینه‌ها صفر است؛ چرا که از فعالیت این گروه‌ها استقبال نمی‌شود. در کنار آن این تیم‌ها محدودیت فعالیت هم دارند. تمام مطالعات از سوی بخش دولتی و به اندازه ناچیز انجام می‌شود. درباره کرونا هم بیشترین مطالعات از سوی دانشگاه‌های علوم پزشکی انجام شد اما با حداقل بودجه. کمبود سرمایه‌گذاری در پژوهش‌های علمی باعث می‌شود کشور مصرف‌کننده و وابسته به علم و تکنولوژی جهانی باقی بماند و تصمیم‌گیری و حمایت از مردم و حتی کودکان در همه زمینه‌ها از معیشت و اشتغال تا آموزش و تغذیه و سلامت با تأخیر صورت بگیرد. خسارت‌های ملی در این‌باره قابل توجه است و فقط به بهداشت و درمان محدود نیست.

البته منتشر نشدن این مطالعات در زمینه واکسن‌های کرونا، بهانه‌های برای مردم شده تا واکسن‌هایشان را تزریق نکنند، حتی درباره کودکان‌شان هم استقبال خوبی از واکسیناسیون ندارند. این مسئله می‌تواند کودکان را بیشترین در معرض خطر با سویه‌های جدید کرونا قرار دهد؛ این مسئله قابل‌انتظار است و نه تنها درباره سویه امیکرون که امکان ابتلا به سویه‌های دیگر هم در صورت جهش‌های ویروسی وجود دارد.

درست است که اطلاعات درباره واکسن‌ها کامل نیست اما برای کاهش خطر بیماری‌ چهارراهی جز واکسیناسیون نیست. واکسن‌ها برای اثبات بی‌خطری یا داشتن عوارض مختلف باید یک پروسه یک دهه‌ای را بیشتر ا پشت سر بگذرانند اما درباره کرونا این وضعیت وجود نداشت و اگر واکسن نمی‌زدیم منجر به افزایش تلفات می‌شد.

علم و تکنولوژی نسبت به گذشته پیشرفت کرده و اثربخشی واکسن‌ها در مدت زمان کوتاه‌تری مشخص می‌شود اما هنوز بی‌خطری واکسن‌ها تأیید نشده است. در این مدت در برخی مطالعات انتشار یافته عوارض شدید واکسن‌ها نادر گزارش شده است. کودکان اگر واکسینه نشوند، میزان ویروس و ناقل بیماری به دیگران خواهند بود.

مردم باید بدانند که خطرات تزریق نکردن واکسن بسیار بیشتر از عوارض آن است. اگر در بحران بیماری کنونی بر عوارض واکسن‌ها تمرکز کنیم، ممکن است جان میلیون‌ها کودک در خطر باشد.

نکته‌ها

بحرانی بی‌رنگ بی‌بوی مزه

یکی از نیازهای اصلی بشر که حیانتش به آن بستگی دارد «آب» است که تامین آن چه به‌صورت مستقیم برای مصارف آب آشامیدنی و چه به‌صورت غیرمستقیم یعنی تامین آب برای مصارف کشاورزی، صنعتی و نمونه‌های مشابه دارای اهمیتی حیاتی، راهبردی و استراتژیک است. در آینده هم به تأکید دانشمندان بسیاری از جنگ‌ها و مناقشات بر سر تامین منابع آب خواهد بود و مباحثی از جمله مناطق خشک و نیمه خشک، بیابانی و نیمه بیابانی، تغییرات اقلیمی (Climate Change)، آب مجازی (Virtual Water)، مناقشات آبی (Water Conflicts=WatCon) و نمونه‌های مشابه در چارچوب این حوزه مطرح شده است. این در حالی است که یکی از مشکلات اساسی و از دغدغه‌های اصلی مدیران و برنامه‌ریزان، به‌ویژه آینده‌پژوهان در دنیای امروز رسیدگی به این نیازهاست، حالا دانشمندان به‌دنبال تامین این نیازها بدون به خطر انداختن وضعیت نسل آینده است، مجموعه این شرایط تحت عنوان «توسعه پایدار» تعبیر می‌شود.

همه اینها در شرایطی است که طی سال‌های اخیر به‌دلیل برداشت بیش از حد از سفره‌های آب زیرزمینی، نبود آبخوان و آبخیزداری، برنامه‌ریزی و مدیریت نامناسب منابع آب و نمونه‌های مشابه مشکلات عدیده‌ای در این حوزه به‌وجود آمده که از جمله آن می‌توان به خشک شدن بسیاری از رودخانه‌ها مانند زاینده‌رود اشاره کرد که در ذهن مردم دارای جایگاه ویژه‌ای است و به تبع آن دغدغه‌های فراگیری را ایجاد کرد.

خارج شدن منابع آبی کشور در قالب آب مجازی، فرونشست زمین در اطراف کلانشهرهای بزرگ در اثر استفاده بی‌رویه از چاه‌های نیمه عمیق و عمیق هم باعث خالی شدن ذخیره‌های سفره‌های زیرزمینی شده است. علاوه بر این، نبود فاصله زمانی مناسب برای پر شدن و تمدید این ذخایر و نمونه‌های مشابه هم نشانگر اهمیت موضوع و حوزه برنامه‌ریزی و مدیریت منابع آب است. شاید یکی از دلایل ادامه یافتن و استمرار چنین مشکلاتی، نبود یک سیستم یکپارچه مدیریت و فرماندهی واحد در خصوص برنامه‌ریزی و مدیریت آب باشد.

برای درک بهتر جایگاه و اهمیت میحث و حوزه آب، اشاره به برخی آمارهای مربوط به آب مجازی درباره مواد غذایی ضروری است. آب مجازی عبارت از مقدار و میزان آبی است که یک کالا یا فرآورده کشاورزی در فرایند تولید مصرف می‌کند تا بتواند به محصول نهایی مورد نیاز برای تولید یک لیتر شیر حدوداً هزار لیتر آب، یک کیلوگرم برنج حدوداً ۵۰۰لیتر آب و یک کیلوگرم گوشت گاو حدوداً ۱۳۵۰۰لیتر آب است. حالا بسیاری از استان‌ها دارای مشکلات آبی‌اند که البته با یک برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی، قابل حل است.

دنیا کنونی اهمیت حیاتی این ماده بی‌رنگ، بی‌بوی و بی‌مزه یعنی حوزه آب به قدری مهم و در کانون توجهات دانشمندان، برنامه‌ریزان و مدیران رشته‌ها و حوزه‌های گوناگون قرار گرفته که مبحثی تحت عنوان مناقشات آبی (Water Conflicts) هم مطرح است. این گروه از دانشمندان معتقدند که بسیاری از جنگ‌ها و مناقشات در آینده بر سر تامین منابع آب خواهد بود. از این‌رو پرداختن و تمرکز بر این موضوع یک امر حیاتی و ضروری به‌نظر می‌رسد. به همین دلیل برای حل مسئله آب و تامین منابع آن برای نسل‌های آینده می‌توان وزارتخانه‌ای جدید را تأسیس کرد و آن را مسئول رسیدگی به این امر در کشور در نظر گرفت.

وزارتخانه از فاز صفر و از نقطه آغازین نیست بلکه به معنی تمرکز سازمان‌های مسئول و متولی امور آب کشور در یک وزارتخانه است، به‌گونه‌ای که مشکلات مختلف پیش آمده تجزیه و تحلیل شده و در اسرع وقت تحت مدیریت یی واحد و دارای ساختاری یکپارچه راه‌حالی برای آن درنظر گرفته شود. برای رسیدن به یک راه‌حل مناسب می‌توان انواع مشکلات و مسائل برداشت شده در طول حوزه آب را تحلیل کرده و پس از بررسی نوع سنساریو و انتخاب روش ارز‌یابی ریسک‌های موردنظر در قالب و در یک معادله ریسک محور قرار گرفته و درباره راه‌حل‌های آن و ضریب اطمینان راه‌حل‌های مسورد نیاز تصمیم‌های لازم را به‌گونه‌های گرفت تا با برنامه‌ریزی متناسب و مناسب، مدیریت یکپارچه به‌راحل با بیشترین سودمندی منجر شود.

شکل‌گیری وزارتخانه‌ای تحت عنوان «وزارت برنامه‌ریزی و مدیریت منابع آب» یا «وزارت آب» می‌تواند محلی برای ایجاد کانون و سوق توجهات به سمت مزنگی که متولی این امر باشد. این به معنی برکنار کردن دولت یا ایجاد نهاد جدیدی نیست، بلکه به معنی تمرکز قسمت‌های مختلف متولی آب در قالب یک وزارتخانه است. نکته نهایی اینکه موضوع تامین آب یک مسئله جدی است و نباید تحت‌تأثیر ریزومرگی‌ها و عادی‌انگاری‌ها قرار گرفته و به‌صورت دوره‌ای و بحرانی یادآوری شود.

کودکان اگر واکسینه نشوند، میزان ویروس و ناقل بیماری به دیگران خواهند بود. مردم باید بدانند که خطرات تزریق نکردن واکسن بسیار بیشتر از عوارض آن است. اگر در بحران بیماری کنونی بر عوارض واکسن‌ها تمرکز کنیم، ممکن است جان میلیون‌ها کودک در خطر باشد